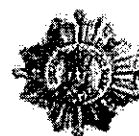

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/5449 din 04.04.2023

La nr. 08/5-09/1233 din 15.03.2023

Ministerul Educației și Cercetării

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea unei legi (art.3, 9, 11/1, 13, 15 ș.a.) (număr unic 912/MEC/2022).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.04.04 09:14:10 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

Ex: Gheorghijă Vadim, Tel. 022/257-424

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA		
Nr. <u>3856</u>		
" 04 "	04	20 23

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8633 din 03.04.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea unei legi (art.3, 9, 11/1, 13, 15 ș.a.) (număr unic 912/MEC/2022)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: *"După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]"*,

menționăm că autorul proiectului n-a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de hotărâre.

Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a ministerului, care face trimitere la portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 05 decembrie 2022. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2⁷) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop adaptare și eficientizarea prevederilor Codului educației la necesitățile actuale ale Republicii Moldova.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificare unui șir de prevederi din Codul educației și abrogarea Legii nr.1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate.

Prin urmare, conchidem că scopul dedus din nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului în ceea ce privește eficientizarea reglementărilor din Codul educației pentru fiecare nivel de învățământ. Astfel, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării

proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În nota informativă autorul a menționat că implementarea proiectului va necesita alocații financiare suplimentare din bugetul de stat pentru:

a) reformarea Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică și a Serviciilor de asistență psihopedagogică, după cum urmează:

-) pentru anul 2024 – 20 225 900 lei;

-) pentru anul 2025 – 7 700 000 lei;

-) pentru anul 2026 – 7 700 000 lei;

b) implementarea de facilități noi pentru tinerii specialist din sistemul educațional:

-) începând cu anul 2024 – circa 78 500 000 lei, din care suma de 36 700 000 lei este deja bugetată în Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2023 – 2025;

c) 720 000 lei pentru achitarea gradelor didactice ale antrenorilor, în contextul completării centrelor sportive de pregătire a loturilor naționale.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*”

a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*

e) *se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*

f) *se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*

g) *se evită tautologiile juridice;*

h) *se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea: Guvernului, Ministerului Educației și Cercetării, Comitetului executiv al UTA Găgăuzia, Consiliului de etică și management, autorităților publice locale etc., în ceea ce privește asigurarea proiectării, organizării, funcționării și dezvoltării sistemului de educație din Republica Moldova.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

-1-	
<p>La art.1 pct. din proiect privind modificarea art.66 alin.(5) din Cod „[...] alin.(5) va avea următorul cuprins: „(5) Examenul de calificare și/sau susținerea tezei sau proiectului de diplomă, examenul de certificare a competențelor dobândite în contextul educației nonformale și informale se desfășoară în baza procedurilor elaborate de Ministerul Educației și Cercetării în colaborare cu autoritățile administrației publice centrale cu competențe în domeniul de formare profesională.” [...]”</p>	
<p>Obiecții:</p> <p>Norma analizată este ambiguă la capitolul stabilirii entității responsabile de aprobarea procedurilor elaborate de către Ministerul Educației și Cercetării, în baza cărora urmează să se desfășoare examenul de calificare și/sau susținerea tezei sau proiectului de diplomă, examenul de certificare a competențelor dobândite în contextul educației nonformale și informale.</p> <p>Atunci când procedurile administrative sunt reglementate insuficient sau ambiguu, apare discreția periculoasă a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p>	
<p>Recomandări:</p> <p>Substituirea textului „elaborate de Ministerul Educației și Cercetării” cu textul „aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, elaborate de către acesta”.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea unei legi a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării, în scopul adaptării și eficientizării prevederilor Codului educației la necesitățile actuale ale Republicii Moldova.

Proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă și respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional (autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia).

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la eficientizarea reglementărilor din Codul educației pentru fiecare nivel de învățământ.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată o ambiguitate a procedurii administrative. În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.

03.04.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiță, Inspector principal

Digitally signed by Gheorghiță Vadim
Date: 2023.04.04 08:56:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

